

A BIZOTTSÁG 1334/2007/EK RENDELETE**(2007. november 14.)****a harmonizált fogyasztói árindexekről szóló 2494/95/EK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó kezdeti intézkedésekről szóló 1749/96/EK rendelet módosításáról****(EGT-vonatkozású szöveg)**

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a harmonizált fogyasztói árindexekről szóló, 1995. október 23-i 2494/95/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 4. cikke harmadik bekezdésére és 5. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Központi Bank véleményére ⁽²⁾, a 2494/95/EK rendelet 5. cikkének (3) bekezdésében előírtaknak megfelelően,

mivel:

(1) A harmonizált fogyasztói árindexek (Harmonised Indices of Consumer Prices, a továbbiakban: HICP) olyan harmonizált inflációs adatok, amelyekre a Bizottságnak és az Európai Központi Banknak az EK-Szerződés 121. cikkében megfogalmazott feladatai ellátásához szüksége van. A HICP-k a fogyasztóiár-infláció nemzetközi összehasonlításait hivatottak megkönnyíteni. Fontos mutatóként szolgálnak a monetáris politika alakítása során.

(2) A HICP teljes körű fogalmi keretet alkot. Igen jelentős haladás történt a módszerek harmonizálása terén a kezdeti végrehajtási intézkedések elfogadása óta, de az össze nem hasonlíthatóság hatálya továbbra is a mintavételre, helyettesítésre, minőségi kiigazításra és aggregálási eljárásokra terjed ki.

(3) A meglévő HICP-keret a HICP-et Laspeyres-típusú indexként határozza meg, amely a fogyasztói szükségletek közvetlen kielégítését szolgáló termékek és szolgáltatások megszerzéséhez szükséges pénz vásárlóerejét mutatja. E fogalom meghatározás a fogyasztói inflációnak az Európai Unión és különösen az euróövezeten belüli, jelenlegi értelmezését tükrözi.

(4) A HICP a fogyasztók által vásárolt összes termék árára vonatkozik, ha fogyasztási mintákat – azaz alapvető kiadási kategóriák szerint meghatározott termékeket (súlyok) – kívánnak fenntartani. E kategóriák fogyasztási cél szerint megkülönböztethető, egyértelműen meghatározott fogyasztási szegmensekből állnak. A statisztikai sokaságban az összes termékkínálat-sorozatot teljes körűen fogyasztási szegmensekre lehet felosztani. A fogyasztási szegmensek időben viszonylag állandóak, bár a fogyasztási szegmenst tartalmazó termékkínálatok változni fognak, követve a piacok fejlődését.

(5) A rendeltetés szerinti fogyasztási szegmensek fogalma ezért fontos a mintavétel, valamint a minőségváltozás és a minőségi kiigazítás jelentésének szempontjából. Mindazonáltal e fogalom félreérthetősége az aggregálás azon szintjét érinti, amelyen meghatározzák és alkalmazzák.

(6) A termékkínálatok tartománya időben változni fog aszerint, ahogyan a kiskereskedők és gyártók megváltoztatják vagy helyettesítik a termékeket. A HICP a jelenleg rendelkezésre álló valamennyi termékkínálat bemutatását teszi szükségessé a referencia-időszakban kiválasztott, rendeltetés szerinti fogyasztási szegmenseken belül annak érdekében, hogy az inflációra gyakorolt hatásukat mérni lehessen. Ez különösen a már korábbi termékek új modelljeire vagy változataira vonatkozik.

(7) A minőségváltozás így arra a mértékre vonatkozik, amelyen a rendelkezésre álló termékek képesek megfelelni azon fogyasztási szegmens rendeltetésének, amelyhez tartoznak. A minőségváltozást a konkrét termékek tulajdonságai alapján kell vizsgálni a fogyasztási szegmensen belül.

(8) E kérdések kezeléséhez a harmonizált fogyasztói árindexekről szóló 2494/95/EK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó kezdeti intézkedésekről szóló, 1996. szeptember 9-i 1749/96/EK bizottsági rendeletet ⁽³⁾ illetően több pontosításra és módosításra van szükség a HICP-ek összehasonlíthatóságának biztosítása, valamint megbízhatóságuk és helyállóságuk fenntartása érdekében, a 2494/95/EK rendelet 5. cikkével összhangban.

⁽¹⁾ HL L 257., 1995.10.27., 1. o. Az 1882/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 284., 2003.10.31., 1. o.) módosított rendelet.

⁽²⁾ 2007.10.5-i vélemény (HL C 248., 2007.10.23., 1. o.).

⁽³⁾ HL L 229., 1996.9.10., 3. o. A legutóbb az 1708/2005/EK rendelettel (HL L 274., 2005.10.20., 9. o.) módosított rendelet.

- (9) Emiatt tovább kell pontosítani a HICP céljait és fogalom-meghatározását annak tisztázása érdekében, hogy azok mely esetekben határozzák meg a mintavételre, helyettesítésre és minőségi kiigazításra vonatkozó tényleges gyakorlatokat; a HICP és annak formája előírt bemutatásának biztosítása, valamint a mintavételre, helyettesítésre, minőségi kiigazításra és aggregálási eljárásokra vonatkozó további minimumszabályok meghatározása érdekében.
- (10) A mintavételt, helyettesítést és minőségi kiigazítást illetően egyértelmű statisztikai célt kell meghatározni, valamint biztosítani kell, hogy a HICP-intézkedések közelítsenek a célhoz, ésszerűen kevés bizonytalansággal, illetve hibával a torzítás és variancia tekintetében. Figyelembe kell venni a torzítatlanság és a pontosság közötti fordított arányosságot.
- (11) A HICP célsokaságának további pontosítása, valamint a HICP-kosár „állandósága” problémájának megoldása érdekében a „rendeltetés szerinti fogyasztási szegmensek” fogalma megvalósítható megoldást kínál, mivel beépítheti a szükséges állandóságot a Laspeyres-típusú indexbe és értelmet ad a fogalomnak a fejlődő piacok világában.
- (12) Biztosítani kell a fogyasztási szegmensek oly módon történő kiválasztását a referencia-időszakban, hogy azok az ügyletek teljes megoszlását bemutassák, és hogy a helyettesítések fenntartsák a jelenlegi termékinalatok bemutatását a HICP-ben már bemutatott fogyasztási szegmenseken belül. A háztartások fogyasztási célú, végső pénzügyi kiadásának bemutatása a fejlődő piacok dinamikus jellegét kell, hogy tükrözze.
- (13) Biztosítani kell, hogy a tagállamok arra vonatkozó megállapításai, hogy minőségváltozás következett-e be, a szóban forgó fogyasztási célok szempontjából fontos jellemzőket meghatározó, bizonyított árkülönbségeken alapuljanak. E célból a Bizottságnak (Eurostat) különleges minőségi kiigazítási szabványokat kell kidolgoznia, eseti alapon.
- (14) Ezenkívül bővíteni az elemi aggregátumok fogalmát és tovább kell harmonizálni az aggregálási és helyettesítési gyakorlatokat az elemi aggregátumokon belül.
- (15) A 2494/95/EK rendelet 13. cikkének megfelelően figyelembe vették a költséghatékonyság elvét.
- (16) Az 1749/96/EK rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell.

- (17) Az ebben a rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak a 89/382/EGK, Euratom tanácsi határozattal⁽¹⁾ létrehozott Statisztikai Programbizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az 1749/96/EK rendelet a következőképpen módosul:

1. A 2. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„2. cikk

Meghatározások

E rendelet alkalmazásában a következő meghatározásokat kell alkalmazni:

1. »Háztartások végső fogyasztási kiadása«: az lb. mellékletben meghatározottak szerint a végső fogyasztási kiadásoknak az a része, amelyet a háztartások, függetlenül az állampolgárságuktól vagy lakóhelyüktől, pénzügyi ügyletek során, a tagállam gazdasági területén, az egyéni szükségletek közvetlen kielégítését szolgáló termékek és szolgáltatások megszerzésére, az összehasonlított időszakok egyikében vagy mindkettőben fordítanak.
2. »Termékinalat«: konkrét eladási hely vagy konkrét szolgáltató által konkrét vásárlási feltételek mellett, meghatározott áron vásárlásra kínált konkrét áru vagy szolgáltatás; egy adott időpontban egyetlen egységet jelöl.
3. A HICP »lefedettsége« vagyis a HICP által bemutatandó statisztikai »célsokaság«: a háztartások végső fogyasztási kiadásának hatálya alá tartozó valamennyi ügylet sorozata.
4. »Rendeltetés szerinti fogyasztási szegmens« vagy »fogyasztási szegmens«: a termékinalatokhoz kapcsolódó ügyletek sorozata, amelyeket – a közös tulajdonságok miatt – úgy kell tekinteni, hogy közös célt szolgálnak, abban az értelemben, hogy:
 - azokat hasonló helyzetekben történő fő felhasználásra értékesítik,
 - azok nagyrészt közös specifikációt használva írhatók le, valamint
 - azokat a fogyasztók egyenértékűnek tekinthetik.

⁽¹⁾ HL L 181., 1989.6.28., 47. o.

5. »Újabb jelentős termékek és szolgáltatások«: azok a termékek és szolgáltatások, melyek árváltozásait nem tartalmazza kifejezetten egy tagállam HICP-je, és amelyek becsült fogyasztói kiadása legalább egy ezrede a HICP megfigyelési körébe tartozó kiadásoknak.
6. »Mintavétel«: a HICP összeállítása során alkalmazott minden olyan eljárás, amelynek során kiválasztják a termékkínálatok sokaságának egy részhalmazát, a HICP megfigyelési körébe tartozó fogyasztási szegmensek árváltozásának becslésére.
7. »Célminta«: fogyasztási szegmenseken belüli termékkínálatok sorozata, amelynek esetében a tagállam meg szándékozik figyelni az árakat abból a célból, hogy biztosítsa a HICP célsokaság megbízható és összehasonlítható bemutatását.
8. A HICP-aggregációkban használt »súlyok«: a célsokaság bármely alrészére vonatkozó kiadások megfelelő becslései, a 2454/97/EK bizottsági rendelettel (*) összhangban.
9. »Megfigyelt ár«: a tagállamok által ténylegesen megerősített ár.
10. »Helyettesítő termékkínálat«: megfigyelt árú termékkínálat, amely helyettesítője a célmintában szereplő termékkínálatnak.
11. »Helyettesítő ár«: a helyettesítő termékkínálat megfigyelt ára.
12. »Becsült ár«: olyan ár, amely egy megfigyelt árat helyettesít, és amely megfelelő becslési eljárás alapján. Az előzetesen megfigyelt árak nem tekinthetők becsült áraknak, kivéve ha bizonyítható, hogy megfelelő becslések.
13. »Elemi termékcsoporth«: mintavételbe abból a célból bevont termékkínálat-sorozat, hogy a HICP-ben egy vagy több fogyasztási szegmenst mutasson be.
14. »Elemi aggregátum«: például régiók, városok vagy eladásihely-típusok szerint rétegzett elemi termékcsoporth; arra a szintre utal, amelyen a megfigyelt árak belépnek a HICP-be. Ha az elemi termékcsoporth nem rétegzett, az »elemi termékcsoporth« és az »elemi aggregátum« kifejezés azonos értelmű.
15. »Elemi aggregátum indexe«: az elemi aggregátum árindexe.
16. »Minőségváltozás«: ha egy tagállam megítélése szerint a helyettesítés eredményeképpen a helyettesítő termékkínálat jelentős mértékben eltér azon fogyasztási szegmens fogyasztási céljától, amelyhez tartozik.
17. »Minőségi kiigazítás«: az az eljárás, amely lehetővé teszi a minőségváltozás figyelembevételét, a megfigyelt aktuális áraknak vagy a referenciaáraknak a minőségváltozással egyenértékű tényezővel vagy összeggel való növelése vagy csökkentése által.

(*) HL L 340., 1997.12.11., 24. o.”

2. A szöveg a következő 2a. cikkel egészül ki:

„2a. cikk

Elvek

(1) A HICP olyan mintavételen alapuló statisztika, amely az átlagos árváltozást mutatja a célsokaságban az aktuális index naptári hónapja és azon időszak között, amelyhez hasonlítják.

(2) A statisztikai sokaságban valamennyi ügylet sorozatát teljes körűen részsorozatokra lehet felosztani, amelyek azoknak a termékkínálatoknak felelnek meg, amelyekhez az adott ügyletek tartoznak. Ezeket az 1a. mellékletben megadott, négy számjegyű kategóriák és alkategóriák szerint osztályozzák, amely a COICOP nemzetközi osztályozáson alapul, és amely COICOP/HICP-ként (egyéni fogyasztás rendeltetés szerinti osztályozása, a HICP igényeihez igazítva) ismert.

(3) A HICP-t a Laspeyres-típusú képlettel összhangban lévő képlet felhasználásával kell kiszámítani.

(4) A fogyasztási szegmensek képezik a rögzített tárgyakat a HICP által figyelembe veendő indexkosárban.

(5) A HICP-ben alkalmazott árak a háztartások által egyéni termékek és szolgáltatások vásárlásakor pénzügyletek során fizetett beszerzési árak.

(6) Amennyiben a termékek és a szolgáltatások ingyenesen hozzáférhetőek a fogyasztók számára, és később ezekre ki kell fizetniük a tényleges árat, akkor a nulla ár és a tényleges ár közötti különbséget, és fordítva, figyelembe kell venni a HICP-ben.

(7) A HICP valódi árváltozást mér, függetlenül a minőség-változástól. Ez:

- a) tükrözi a háztartások fogyasztási mintájának, illetve a fogyasztói népesség összetételének a bázis- vagy referencia-időszakban való fenntartása miatt megváltozott kiadás alapján bekövetkezett árváltozást; valamint
- b) a megfigyelt minőségváltozásnak megfelelő kiigazítások révén kell képezni. A minőségi kiigazításoknak megbízhatónak kell lenniük, különös tekintettel a HICP – mint a valódiárváltozás-mérés – reprezentativitására.

(8) A minőségváltozást illetően a megállapításnak bizonyítottan egy helyettesítő termékkínálat és azon termékkínálat specifikációja közötti különbségen kell alapulnia, amelyet a mintában helyettesített. Különbség van a termékkínálatok olyan jelentős ármeghatározó jellemzői között mint a márka, az anyag vagy a kivitelezés, amelyek fontosak a szóban forgó fogyasztási cél szempontjából.

Nem jár minőségváltozással a HICP-minta átfogó, éves vagy ennél ritkább felülvizsgálata. Felvétele a megfelelő láncszemek létrehozása útján történik. A HICP-minta felülvizsgálatai nem szüntetik meg annak szükségességét, hogy két felülvizsgálat között haladéktalanul helyettesítő termékkínálatokat vezessenek be.

(9) Egy elemi termékcsoporthoz vagy egy elemi aggregátum bemutatásához a kapcsolódó kiadások súlyozása határozza meg. Az elemi aggregátumokon belül egyéb súlyozás csak akkor alkalmazható, ha biztosított az index reprezentativitása.

(10) A »megbízhatóságot« a »pontosság« – amely a mintavételi hibák mértékére utal – és a »reprezentativitást« – amely a torzítás hiányára utal – alapján kell vizsgálni.

3. A 4. cikk második bekezdésében a „2. cikk b) pontja” szöveg helyébe a „2. cikk (5) bekezdése” lép.

4. A 5. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„5. cikk

A helyettesítések és a minőségi kiigazítás minimumszabályai

(1) A minőségi kiigazítás módszereit a következők szerint kell csoportosítani:

- a) »A«-módszerek: ezek biztosítják a legmegbízhatóbb eredményeket, a pontosság és torzítás tekintetében;
- b) »B«-módszerek: ezek kevésbé megbízható vagy kevésbé reprezentatív eredményeket biztosítanak, mint az »A«-módszerek, de még így is elfogadhatónak tekinthetők. A »B«-módszereket abban az esetben kell alkalmazni, ha az »A«-módszerek nem alkalmazandók; valamint
- c) »C«-módszerek: minden más módszer, amelyet nem alkalmaznak.

(2) A minőségi kiigazítás módszereinek értékelésére vonatkozó standardokat a Bizottság (Eurostat) dolgozza ki és jelenteti meg a Statisztikai Programbizottsággal folytatott konzultációt követően, eseti megközelítést alkalmazva és kellőképpen figyelembe véve a költséghatékonyság szempontjait, továbbá azt az összefüggést, amelyben azokat alkalmazzák.

A minőségi kiigazítás módszereinek értékelése nem zárja ki eleve az e kérdésre vonatkozó végrehajtási intézkedések elfogadását, a 2494/95/EK rendelet 5. cikkének (3) bekezdésével összhangban.

(3) Az »A«- és »B«-módszerek megfelelő minőségi kiigazítási módszereknek tekintendők. Azokat a HICP-eket, amelyek minőségi kiigazítása megfelelően megtörtént, összehasonlíthatóknak kell tekinteni. Egyéb, egyenértékű tételeknél az »A«-módszereket kell elsőbbségben részesíteni a »B«-módszerekhez képest.

(4) Megfelelő nemzeti becslések hiányában a tagállamok a Bizottság (Eurostat) által rendelkezésre bocsátott információkon alapuló becsléseket használják, amennyiben azok rendelkezésre állnak és relevánsak.

(5) Egyetlen esetben sem lehet a becslések szerint a minőségváltozást a két termékkínálat közötti árkülönbség egészének tekinteni, kivéve ha ez megfelelő becslésként indokolt.

(6) Amikor nem állnak rendelkezésre megfelelő becslések, a becslések szerint az árváltozásokat a helyettesítő és az általa helyettesített termékkínálat ára közötti különbségnek kell tekinteni.

(7) A helyettesítő termékkínálat:

a) vagy »lényegesen egyenértékű«, ha nem figyelhető meg minőségváltozás a helyettesítő és az általa a mintában helyettesített termékkínálat között, vagy »minőségi kiigazítás révén egyenértékű«, ha minőségi kiigazításra van szükség egy megfigyelt minőségváltozás esetében a helyettesítő és az általa a mintában helyettesített termékkínálat között;

b) ugyanazokból a fogyasztási szegmensekből kell kiválasztani, mint amelyekhez a helyettesítettek tartoznak, a fogyasztási szegmensek bemutatásának fenntartása érdekében;

c) nem az árak hasonlósága alapján választják ki. Ez különösen arra az esetre vonatkozik, amikor helyettesítésekre kell sort keríteni, miután a termékeket vagy szolgáltatásokat csökkentett áron kínálták.”

2. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2007. november 14-én.

a Bizottság részéről

Joaquín ALMUNIA

a Bizottság tagja
